СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

THE LIBRARY OF THE SEP 6 1928 UNIVERSITY OF ILLINOIS

SVOBODA

UKRAIRIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 203. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 31. серпня, 1928. VOL. XXXVI. No. 203. Jersey City, N. J., Friday, August 31, 1928. THREE CENTS.

НЮБРИТЕНСЬКА ЦЕРКОВНА ГРОМАДА ПРИХОДИТЬ ДО ЗАРЯДУ СВОЇМ МАЙНОМ

ДЕРЖАВНИЙ СУД ПРОТИ ЕПИСКОПА БОГАЧЕВСЬКОГО.

НЮ БРИТЕН, Конетикат, 29. серпня. — Стейтовий суд видав нині рішення в справі позву місцевої української церковної громади проти епископа Богачевського. Ходило о те, хто має право правити церковним добром. Суд видав рішення проти епископа Богачевського, вирішуючи, що майном має правити сама громада через тростісів, вибраних більшістю громади.

Суд рівночасно усунув епископа Богачевського зі становища тростіса та заборонив йому на будуче мішатися до господарки сеї церковної громади.

ПРОГИБІЦІЙНА ПАРТІЯ ЗБИРАЄТЬСЯ ВІДСТУПАТИ ВІД САМОСТІЙНОЇ АКЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 29. серпня. — Провідники прогибіційної партії натякують, що вони плянують покинути самостійну акцію підчас сьогорічних виборів. Думають вони відкликати своїх кадидатів на найвисші уряди краю, а за те попирати кандидатуру Гувера, щоби тільки побити Ал. Смита. Кажуть, що остаточне рішенне про сю справу западе на конференції партії, що відбудеться в сю пятницю в Шикаго.

На конвенції Федерації Праці стейту Ню Йорк, що відбувається в місті Рочестері, панує сильний настрій за кандидатурою Ал. Смита. На нинішньому засіданню виступав Даниил Тобин, скарбник Американської Федерації Праці, з промовою за Смитом. Конвенція ще не рішила справи.

Того самого дня Смит був на вечері, уряджений фармерами нйорського стейту на стейтовім ярмарку в Сиракюз.

Республиканський комітет каже, що він не думає видати на вибори більше як три мільони долярів.

ДОГАДУЮТЬСЯ СМЕРТИ ЛЕТУНІВ.

НЮ ЙОРК, 29. серпня. — В понеділок у ночи пропали без вісти два американські летуни: Мейзел Мерил, директор летничого поля Кертіса, та Едвин Рой, менаджер бофальського воздушного порту. По довших пошукуваннях, ведених з воздуха й по земли, найдено їх літак розбитий на заросліім лісом горбі в повіті Пайк, в стейті Пенсилвенії, яких 9 миль на захід від міста Порт Джервиса.

Тіл летунів покищо не найдено, але стан літака не дозволяє найменчого сумніву, що вони загинули. За ними шукають тепер летуни й спеціяльні відділи пошукувачів по земли. Шукають у трох стейтах: Пенсилвенії, Ню Джерзі й Ню Йорку.

СЛІДСТВО НАД КАТАСТРОФОЮ НА ПІДЗЕМНІЙ ЗЕЛІЗНИЦІ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 29. серпня. — Державний прокуратор Бентон почав нині своє слідство над зелізничою катастрофою на підземній зелізниці Ню Йорку, котра коштувала життя 16 осіб та покалічення яку сотку других.

Хоча прокураторія переслухала кількадесять свідків, вона ще могла ще дос віднайти причини катастрофи. Показується, що на вежі зворотниці, що нібито мала бути причиною катастрофи, було тоді аж двох сторожів.

Зелізнича компанія полагодила вже 14 менчих справ за ушкодження. Всі процеси, які грозять підприємству, виносять кілька мілионів долярів, і, як кажуть, можуть закінчитися банкроутвом підприємства.

ЗАМАХ НА ПОЇЗД.

НЮ ГЕЙВЕН, Конетикат, 29. серпня. — Вашінгтонський поїзд з Монтреалу, що переїзджав сюди вчора рано, малощо не розбився. Булобн певно прийшло до страшної катастрофи, якби служба зелізниці не була відкрила в одному місці між двома шинами величезний цвях.

Уряники зелізниці кажуть, що катастрофу хотіли викликати якісь злочинці, котрі хотіли обрабувати поїзд з двох мілионів долярів, які перевожено на тому поїзді.

Поліція шукає за виновниками.

НЕВВАЖНИЙ ШОФЕР ТРАФИВ НА ВЛАСНУ ДИТИНУ.

СПРИНГФІЛД, Массечузетс, 29. серпня. — Каліхто Лямі, візник молочарського троку, переїзджаючи попри власну хату, наїхав на свого власного 3-літнього сина, та забив його на місци.

Дитина стояла на хіднику коло дороги коло ніг вуйка. Побачивши батька, хлопчина кинувся на дорогу бігти до нього. Вуйко скрикнув на батька, але стукіт машини заглушив йогоголос.

ЗЛЕ ТРАФИВ.

НЮ ЙОРК, 29. серпня. — Джусеппе Пальовіене, котрий досі був занятий от миттю мисок у ресторацїях, захотів пригоди та вибрався на вломи. Він закрався до одного дому на 14. Вудиці; в хвилі, як вибирав дорогоцінности з шуфляди комоди, хтось його схопив за карк. Він оглянувся, і в сумерку доглянув полісмена. Він трафив на мешкання одного члена міської поліції.

Замикаючи його в тюрму, полісмен сказав йому: „Добрий дишвошер ліпший як кепський вломник".

ПРОГАНЯЮТЬ ПРОШАКІВ.

ЄРУСАЛИМ, 28. серпня. — Біля святого муру, який відвідує тисячі жидів, вертиться біля 1000 жебраків, котрі живуть із милостині, яку одержують від побожних жидів, що приходять молитися. Заряд міста не дозволив прошакам жебрати, а жидівська громада забрала їх усіх до захисту для бідних.

ОГОНЬ ЗРУЙНУВАВ УКРАЇНЦЯ.

На фармі гром. Лешка Вдовяка з Обурн, Н. Й., вибух огонь, який знищив ціле газдівство і всю хатню обстанову. Лишився потерпівший з 10 дітьми і жінкою без всякої помочі, хліба і одежі, бо всьо згоріло.

Лешко Вдовяк є членом У. Н. Союза і належить до 78 відділу. Місцеві Українці і чужі розпочали ратункову акцію і розписали письма з просьбою о допомогу.

ВІЛЬНА ПОСАДА КАТА.

У краю його свитлости шерифа Мароко ввели одну важну суспільну реформу: гільотину. Уряд шерифа до спілки з французьким урядом мають рішити нелегке питання: кому довіриги це почесне становище? Чи позичати ката з Альжиру, чи мати власного? Зараз ще рішили це питання, вже зголосилось трох кандидатів з вимковими даними на цю посаду. Один був підчас великої війни летуном, що збивав чужі літаки; другий має практику в масовім убиванні, бо служив при скорострілах, а третій заявляє, що скаже свої дані аж згодом; вони такі вимкові, що й так побють усіх суперників. Хто-ж це може бути? — думають мароканські достойники: якийсь спеціснований член чредвичайки чи який різник?

ГОЛОВА РЕСПУБЛИКИ.

Новий французький закон рішив випустити нові срібні та золоті монети. Оба роди цих монет мають мати рисунок „голови республики". Не президентської голови, а символічної жіночої постаті. І ось тепер голови політиків і фахівців думають над питанням: в який бік має бути повернена ця голова, праворуч чи ліворуч? Республика, що глядить на право, непонутру соціялістам і іншим лівим партіям, — республика, що глядить на ліво, не до вподоби націоналістам. Урядовці міністерства фінансів і державної карбівні думали над розвязкою цеї справи не на однім засіданні і не найшли її. Аж найшовся один Соломон між ними: на срібних монетах республика глядітиме праворуч, а на золотих ліворуч. Золото — цінніший металь, але його є менше.

5 ЖЕРТВ ВЕРЕЩИЦІ.

В Комарні підчас купіли в ріці Верещиці втопилося 5 молодих хлопців, між ними й учень гімназійний зі Львова, який перебував у Комарні на ферієх.

КІНЕЦЬ ПАШІВ.

Турецьке правління задумує скасувати титул „паші", який не згоджується з демократичними принціпами турецької республики. Хтож із нас не уявляе собі такого турецького пашу, як романтичного достойника зі сімома жінками і великим турбаном, прикрашеним трома кінськими хвостами — гідним символом своєї величі? В дійсности титул „паша" звязаний із суспільним становищем у Туреччині і має родовий характер так само як у нас гербове шляхотство. Та ось-за титулом падишаха, за мальовничими фезами і жіночими серпанками, прийшла черга і на пашів. Виринає питання, чи европеізуючись і визбуваючись традиції, не затрачує рівночасно Туреччина свойого питомого, східнього чару для нас, Европейців?

ВІНЧАННЯ У ВЯЗНИЦІ.

В перемиській вязниці відбулося вінчання Гелени Ожеховської, доньки рахаря (гиця) — про якого таємниче вбивство в Чернівцях перед кількома роками широко розписувалася в своїм часі преса, — з Евгеном Студором, небезпечним вломником, який відсиджує в перемиській вязниці 6-літню кару. Після вінчання молода опустила вязницю, щоб по кількох днях знову до неї вернути, цим разом однак як рівноправна її мешканка. Зловдено її на крадіжі ковтків, які стягала з двух малим дівчаткам. Молоде подружжа знову знайшлось під одним дахом, однак, на жаль, не в одній келії.

УРЯДОВИЙ ЕКСПЕРТ КОНТРАБАНДИСТОМ.

Варшавський дописувач „Дейлі Телеграф" пише про арештування 42-ох (!) членів міжнародної шайки, що займалась контрабандною торговлею брилянтів. Арештували їх несподівано. Контрабандисти пробували похувати в останній хвилині брилянти в щілини підлоги, діри меблів і викидали їх через вікно. Найдено брилянтів у загальній, вазі 1500 каратів і вартости 15 міл. зол. Головою цього товариства був той сам Рубінштайн, що при передачі радянським урядом польських дорогоцінностей на підставі рискього договору був експертом від польського уряду.

ОСТАТОЧНА ЛІКВІДАЦІЯ МАЙНА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

З Москви повідомляють, що рада народніх комісарів постановила цілковито зліквідувати майно православної церкви, якщо воно ще денебудь було. Церковне майно мають передати рідним комуністичним організаціям.

БІЙКА НА КОСИ.

На полях в селі Вялівцях, в Брацлавськім повіті, повстала суперечка в часі пільних робіт. Працюючі поділилися на два табори. Від слів перейшло до бійки на коси, в якій згинуло 2 селян, а кількох ранено.

ХОЧУТЬ ЗЛУКИ.

У звязку з Шубертівським святом у Відні, в якому взяли участь всі співучі хори Німеччини, відбулися в австрійській столиці живлові маніфестації за злукою Австрії з Німеччиною. Після промови на тему злуки, яку виголосив голова Союзу німецьких співаків адвокат Ліст з Берліну, 180-тисячна маса зібраного народу відспівала боеву пісню німецького народу — „Ді Вахт ам Райн" (сторожа над Реном) та „Дайчланд, Дайчланд ібер аллес" (Німеччина, Німеччина, понад усе!). Відтак відбувся демонстраційний похід вулицями Відня.

200-ЛІТТЯ БІБЛІОТЕКИ.

Російська Академія Наук приготовляє з нагоди 200-ліття своєї бібліотеки окремий збірник, присвячений її історії. Тепер має ця бібліотека півчетверта міл. книжок і рукописів. За останні роки її збірка зросла на 1 міл. більше. Довжина полиць у бібліотеці рівна 50 км. Крім цінних рукописів ріжних російських учених, що часто записували всю свою бібліотеку Академії, находяться оригінали грамот Петра до Мазепи і часть архіву Меньшикова.

РЕКОРДИ.

Французька преса пригадує, що один зі спортових рекордів Франції здобув колись теперішній президент Думерг. На 10 літ перед війною був у Франції широко поширений своєрідний спорт: розірвати пальцями як найбільшу скількість карт до гри, складених в одну талію. У цьому спорті вправлялися часто посли і сенатори в кульоарах своїх палат. Великі успіхи мав Брієн, що розривав 58 карт; але його побив великий (нині покійний) актор Люсіен Гітрі (батько нинішнього актора та драматурга Саші Гітрі), що розірвав 66 карт. Але рекорд установив Гастон Думерг 68 картами.

Ще більший „картовий" рекорд осягнув кайзер Вільгельм, який розірвав одну карту Европи.

На розіграних атлетичних змаганнях Франції побив на одну секунду світовий рекорд, пробігу на 800 метрів Француз Сер Мертен; його попередником - рекордистом був дотепер Німець Пельцер.

ЛОНДОН БУВ БИ НИНІ В РУЇНАХ.

Лондон був би нині в руїнах, якби здійснилося те, що сталося в теорії піднас маневрів воздушної фльоти в ночи з 13. на 14. серпня. Теоретичний напад „Східного Краю" на Лондон вповні вдався і якби нападаюча воздушна фльота була озброена в дійсні бомби, а не у фаєрверки, то з Лондону булоб майже нічого не остало. Нападаючій фльоті помагала відповідна погода. Завдяки сьому 100 „воронячих" літаків долетіли до передмість, а деякі навіть до середини міста Лондону та поскидали нешкідливі бомби на Гвайтгол, а навіть на міністерство воздушних справ.

ЗБИРАЮТЬСЯ НА НАРАДИ ЛІГИ НАЦІЙ

ОДНІ ВЕРТАЮТЬ З ПАРИЖА, А ДРУГІ ПРИЇЗДЖАЮТЬ З РІЖНИХ КІНЦІВ СВІТА. БУДУТЬ РАДИТИ НАД ЛИТОВСЬКО-ПОЛЬСЬКИМ СПОРОМ, ЕВАКУАЦІЄЮ НАДРЕНІ І ІНШИМИ СПРАВАМИ. ФІНЛЯНДЕЦЬ БУДЕ ПРЕЗИДЕНТОМ ЗБОРІВ.

ЖЕНЕВА, 29. серпня. — Женева політично оживає, бо вже видно по всіх готелях і улицях ріжних делегатів, що зїхалися на наради Ради Ліги Націй і на звичайну сесію Збору Ліги, який розпічне наради в понеділок.

Делегати розглядають програму нарад, з якої виходить, що на першім місци стоїть давна, ще дос не полагоджена справа. Є нею справа Вильна, Литва обстоює далі при тім, що Вильно столиця Литви та не погоджується з приключенням Вильна до Польщі. Далі будуть радити над румунсько-мадярським спором, а рівнож буде видвигнена справа евакуації Надренї. Кажуть одначе, що та послідна справа буде обговорена приватно, як і квестія, що саме означає доктрина Монро. Щодо цеї послідної переважає погляд, що це є односторонна заява з боку Злучених Держав, яка нікого більше до нічого не зобовязує. Так толкують цю доктрину держави Латинської Америки.

В той сам час згл. перед нарадами Збору Ліги буде радити підготовча комісія для розброєння. Та вона нічого путнього не осягнула і не буде мати над чим радити. Дотепершній президент Збору Ліги, представник Японії, зрезигнував зі свого уряду і на його місце прийде представник Фінляндії.

НОВЕ ЧУДО СВІТА.

НІМЦІ ПРИДУМАЛИ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ, ЯКИМ КЕРМУЮТЬ ПО МОРЮ ПРИ ПОМОЧІ АВТОМАТИЧНОГО РАДІО. НА КОРАБЛІ НЕМА НІ ОДНОГО ЖИВОГО ДУШІ.

ВІЛЬГЕЛЬМСГАФЕН, 29. серпня. — Німці перевели проби з бувшим воєнним кораблем Церінген і перемінили його на новий тип корабля. Корабель той може плисти по морю, рухатися, йти вперед або взад, скручувати і обертатися без людської помочі на самім кораблі. Всі машини і помпи функціонують правильно, автоматічно, а керують ними при помочи радіових струй. Той експеримент коштував уряд 2,500,000 марок і показався вповні удачним. Кажуть, що цей винахід буде мати великий вплив підчас битви на морю, а рівнож можна його добре використати і для торговельних цілей.

АМУНДСЕН ТАКИ ПРОПАВ.

А РІВНОЖ І РЕШТА ЕКСПЕДИЦІЇ ГЕНЕРАЛА НОБІЛЕ.

ЖЕНЕВА, 29. серпня. — В Люзанї задержався через бурю в Альпах Мадделена, комендант італійського гідроплану Савойя, що робив пошукування за Амундсеном і рештою пропавшої залоги „Італії", на якій генерал Нобіле пробував досліджувати підбігунові околиці. Мадделена подав, що відбув 100 ріжних летів, переважно за кождим разом по яких 1,200 миль, але не попав на ніякий слід. Він каже, що шкода далі шукати, бо ті пошукування получені з великою небезпекою, а пропавших і так не знайдуть.

ХОЧЕ ЗДОБУТИ ГОЛОСИ ДЛЯ ГУВЕРА.

В ТОЙ СПОСІБ ТОЛКУЮТЬ СОБІ ПОБУТ КЕЛОГА В ІРЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН, 29. серпня. — Довгий побут секретаря стейту Келога в Ірляндії і цілковите поминення Англії толкують собі по лондонських газетах тим, що Келог хоче грати на сентименті Ірляндців і в той спосіб наклонити американських Айришів до голосования за Гувером.

ПОЛЬЩА ВИПРОДУЄ МАЙНИ.

АМЕРИКАНСЬКА ФІРМА ГАРРИМАНА КУПУЄ ПЯТЬ НАЙБІЛЬШИХ МАЙН ЗА $25,000,000.

БЕРЛІН, 29. серпня. — Польський уряд змушений під натиском публичної опінії протягнути дещо з продажею майн на Горішнім Шлеску, хоч як рад був би їх продати американським капіталістам за $25,000,000. Опінія вимагає, щоби майки продати тільки на протяг 25 літ, а по уплині того часу мають ті майни перейти на власність держави.

ТАНІ ОБІДАЄ З ЛІТЕРАТАМИ.

КАЖЕ, ЩО БОКС НЕ УЯВЛЯЄ ДЛЯ НЬОГО НІЯКОЇ БУДУЧНОСТИ, ТОМУ ПОКИНУВ ЙОГО.

ЛОНДОН, 29. серпня. — Неофіціяльний „король" англійського боксу Герри Престон влаштував в честь Тані величавий обід, на який запросив ріжних письменників, критиків, кореспондентів і кількох лордів. На тім банкеті виголосив Тані промову, в якій говорив про боксовання. Бокс, казав Тані, не здібність опанувати умом і мускулами в певнім критичнім моменті. Це все. Тут він осягнув, що міг. І нічого більше йому від боксу не надіятися. Бо маляр намалює образ і думає, що він ще кращий змалює. Бизнесмен переведе бизнесову операцію і думає, що втне ще кращу. А при боксованню все має свій конець. Той саме конець Тані добачив і покинув це заняття.

ВЕРЕСЕНЬ — МІСЯЦЬ СИРІТИНЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
A Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 63 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

В Джерзи Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОНЕВОЛЕННЯ, А НЕ ЗАМИРЕННЯ

Перед кількома днями розбирали ми договір Келога в справі поставлення війни поза законом. Ми були тої думки, що цей договір є на ділі пустим звуком, який не приносить ніякої користи, а зате завдає поневоленим народам, в тім числі і українському, сильний удар. А тепер маємо голоси з Европи, які згідні з тим, що ми підносили.

Навіть ватиканський орган Оссерваторе Романо називає договір Келога плятоничною декларацією, яка цілком певно війни не усуне. В такий спосіб задивляється на цей договір вся свобідна преса. Та особливо важно нам знати, як цей договір розуміє в першу чергу Франція. Пізнати це найкраще з того, що подає Едвин Л. Джеймс, французький кореспондент часопису „Ді Нью Йорк Таймс". Він подає, що Европа, поділена тепер на два табори: тих, що виграли свій титову війну і побільшили свою територію, і тих, що війну програли. До тих, що побільшили свою територію чужими землями, належать і новостворені держави, як Польща і Чехословаччина. Договір Келога є великим здобутком для тих, що виграли війну, в першу чергу для Франції й Англії, а далі для Польщі, Чехословаччини і Югославії, бо всі вони загарбали чужі землі і раді би їх далі держати. А договір Келога ставить війну поза законом. Значить, не дає можности територіяльних змін дорогою воєн, а признає дотепершний стан посідання. Той договір звертається з острими мірами проти тих, що хотілиб дорогою війни змінити отсей теперішний стан посідання, або іншими словами, що хотілиб визволитися зпід покеволення. А якаж знова залишається поневоленим інша дорога до визволення, як не війна? Цеж одинока нагода до визволення, бо по добрій волі ніяка держава не віддасть загарбаного силою чужого добра. І от тепер Франція тріюмфує, що Злучені Держави перебрали договором Келога моральний обовязок боронити дотепершнього її стану посідання, а заразом і стану посідання таких держав як Польща, Чехословаччина і другі, що забрали чужі землі. Франція здає собі добре справу з того, що той договір війни не усуне, але Франції о те не ходило. Їй ходило о те, щоби Злучені Держави станули по її стороні і по стороні Польщі чи Чехословаччини, колиб хто дригій пішов на них війною, щоби відбирати загарбані ними землі. І таке моральне зобовязанне Франція дістала. А Злучені Держави, як подає згаданий кореспондент, виступили з тим договором тому, щоби мати спокій в Европі і мати змогу вести з нею добрий бизнес та льокувати безпечно свої капітали. А де війна, там небезпека для бизнесу. Щоби отже не було війни, треба гарантувати поневолення мілїонів, бо цього вимагає бизнес. Такого то діла доконав Келог у Парижі.

ПРО ЩО СПІВАЮТЬ У ВОДЕВІЛЯНХ НА РАДЯНЩИНІ

—o—

I.

Ще в часи реакційної царської цензури преси та загального політичного гнету російські водевільні артисти, цирові кльовни та так звані куплетисти виробили були спеціяльний жанр. В своїх піснях, оповіданнях, деклямаціях та жартах на теми бїжучого дня вони жорстоко висміювали реакційний політичний лад, представників поліційно-царської влади та характеризували настрої підданих царя.

Коли прийшли большевики до влади, то вони замкнули уста й тим артистам та кльовнам, і примусили їх співати похвали большевицькій владі. Не спинялися навіть перед розстрілом таких популярних куплетистів (київського актора Сокальського розстріляно лише за натяк на негативні сторони комунодержавія). Але час ішов і обставини поволі змінилися. Тепер вже й під совітським терором народні артисти знаходять можливість знову вернутися до старого свого жанру — сатири на істнуючі порядки. І в той час, коли большевицька преса пише те, що приказують їй рїжні, малі й великі, правителі Росії, коли увесь нарід, задавлений політичним червоним терором, ховає свої думки в своїх глибинах, одні лише народні артисти-куплетисти, як трибуни народніх думок, бажань та сподівань, отверто дають характеристику сучасному ладови.

Виступи артистів, направлені проти сучасного порядку та обставин життя на Радянщині, проти самих владик життя й смерти підданих червоної сатрапії, слухачі приймають із захопленням, нагороджуючи їх рясними оплесками. Артисти зі сцени голосно говорять про те, що нарід лише думає. Тепер ці народні трибуни почали висмівати большевицьку владу так само, як вони висмівали колись царську владу. Видно, народні маси вже пізнали справжнє обличча своїх правителів, а розказчики-куплетисти мають смілявість і можливість, спираючись на масове признання й моральну підтримку слухачів, говорити отверто правду про те, що думає нарід про сучасні порядки.

В перших роках большевицького панування ніхто не посміяв так гостро критикувати владу, як робиться це тепер після десятьлітнього панування її. Тоді не треба було навіть втручання агентів ЧЕКА, щоб замкнути уста тому, хто відважившись критикувати большевиків, бо самі слухачі затюкалиб такого артиста. Тоді маси народні ще вірили большевикам і сподівалися від них „великія і богатия мілости". Тепер сподіванки та надії пішли прахом і нарід нарешті зрозумів правдиве своє положення та дійсну природу диктаторської влади, що заминила царську деспотію. А зрозумівши її, він устами народних артистів, куплетистів-розказчиків та кльовнів дає їй свою оцінку. Варта навести зразки такої оцінки, як вона попала в большевицький журнал „Жізнь іскуства". Цей журнал, виконуючи свій чекістський обовязок большевицької преси, з обуренням подає репертуар рїжних водевілів і підкреслює, що хоч він відповідає бажанню й смакови театральної авдиторії, все-ж має явно „контр-революційний" характер. Цей репертуар висміває всі підвалини большевицької ідеольогії та політики, а тому підриває довіря до комунистичної партії та до сучасного ладу.

Ось як трактують, по словам автора статті в „Жізнь іскуства", совітські інституції:

Біржа труду. Лекше згинути, ніж при допомозі біржі труду знайти працю.

Страхкаса (робітнича асекураційна каса). Коли людина хвора, то скорше встигне вмерти, ніж дістати допомогу з каси.

Зарплата (Заробітна плата). Вищоти (потрученя з платні) більші, ніж платять за роботу. „Вищитують" податок доходовий, урівнюючий, в користь Авіохіму, Мопра і т. д. В остаточному розрахунку робітник має постійні довги.

Режім економії. Зменчують число портіерів по інституціях та прибирачів, а на другий день беруть тих, кому „тітчин хвостик пособив".

Культработа (культурна праця). Поступ з кожним днем: на кожному кроці відчиняються нові пивні.

Госторговля (державна торговля). Порожні полиці, безконечні хвости в чергу за товаром.

Це таку оцінку дають артисти головнішим большевицьким установам. Оцінку ту слухачі приймають з великим задоволенням, бо вона цілковито відповідає їх власному розумінню тих установ.

II.

Великою популярністю в народі на Радянщині користуються рїжні діяльоги (розмови), що також критично ставляться не лише до большевицьких інституцій, але й до самої партії большевиків та до радянського правительства. Ось зразки таких діяльогів:

Питання: „Що таке кооперація?"

Відповідь: „Комуністична операція по вирізанню кишені у приватних крамарів".

Або: „Аршин скасували і метр став панувати, але краму ні метра, ні аршину".

Питання: „Що таке Наркомздрав"? (Комісаріят народнього здоровля). — Народні комісарі здоровеньки.

Питання: „Ви партійний?" (Комуніст). — Ні, православний.

Або ось така пісенька у великому поході:

...У нас надія не погасла.
Дуже весело живем.
Нема цукру — ждем масла.
Нема масла — цукру ждем".

Будуються нові будівлі, звичайно на папері, й про них розказчики-куплетисти говорять так:

„Чого лише в цих будинках нема! Віконних рам нема, дверей нема, підлоги нема, стель нема і т. д. Ну, словом: помещкання чудесне".

„Сїльсько-господарська кооперативна розвивається й чого тільки в ній нема! Кос, серпів нема, цвяхів нема, перкалю нема, нафти нема, цукру нема" і т. д.

Взагаліж про інституції говорять: „Чого лише в них нема! Діла нема, ладу нема, принятя без „докладу" нема, здорового розуму теж нема в голові, і завідуючого нема: кожен день в „поїздці по справам".

Про партію співають так:

„Партія мені не „нужна"*)
Тому, що в партії одна „шпана" [на"**).

Але не рахуй мою промову за [хуліганську:
Я кажу про партію арештант- [ську".

Звичайно ця пісенька стрічається гучними оплесками слухачів, бо кожен з них знає, що на Радянщині істнує лише одна комуністична партія й її голосно називає артист „арештантською".

Найчастїйше на сцену виводиться два типи: один „свідомий, а другий „несвідомий". Звичайно „несвідомий сипле їдкі, гострі вислови, критикуючи сучасний стан в Совдепії, а „свідомий" „розбиває" його напади. Сам журнал „Жізнь іскуства" зазначує, що слова „несвідомого" їдкі й ядерні, стрічаються слухачами з захопленням, а слова „свідомого", бліді й неенергічні, проходять майже без уваги слухачів.

„Жізнь іскуства" подає такі зразки діяльогів „свідомого" й „несвідомого":

„Несвідомий": Годі мені крутити Гаврила, дай відповідь краще на питання. Большевики, почувши свою силу, скрізь тикають свого носа. Чим краща старого режїму, дай відповідь мені, ци влада? Чи не тим, що більше тиску й люди стали більше „красти"? Що закривши вязниці в Сибірі, замість них нові відкрили, Соловки, що непокірних вашій силї негайно шлють в Островки? Одним — курорт Кавказу, Криму, щоби дармувать, бавиться; другим мо-

*) Не потрібна.

**) Так звуться рїжні відпади громадянства на жаргонї злодїїв.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(195)

В. Кедровський.

— Ну, добре! Це вже належить до минулого. Скажіть мені, які причини були до арешту мене Ковенком? Вик-мусите знати як один з активних ініціяторів його й тодішніх моїх ворогів. Звичайно, я не хочу робити жадних висліддів з вашої відповіді, але хотів би для себе самого знати дійсні підстави і причини арешту.

— Вашого арешту чомусь вимагали ваші есери, а вони вас ліпше знали — була відповідь.

На запитання: „Хто саме"?, я відповіді не одержав.

В 1920 році О. Жуковський вказував мені на причину мого арешту, мою опозицію проти миру з Німцями. При тім він згадував, що цей арешт стоїть у звязку з приїздом до Києва посла М. Василька й конференцій його з М. Поршем.

— Отже, — казав Жуковський — шукайте ініціятора вашого арешту десь глибше. Я маю певні дані думати, що ним був М. Василько, коли приїздив з Береста в Київ. Других підстав вашого арешту я не бачив. — Він же був тоді другим товаришем військового міністра.

Запитаний в цій справі в 1921 році М. Василько, завагався чи якеб то не було відношення до мого арешту. Тут довелося добре ретельно рїжні Порші, Ткаченки, Шаповали та Васильки.

Отже арештом М. Полоза була припинена його діяльність проти мирових переговорів з Німцями й тримано його так довго, поки справа з підписом миру остаточно була покінчена. Тоді його випущено на волю, але з умовою мовчати й не виступати ніде активно. Які причини були в М. Полоза виступати проти Берестїйського миру, гадаю, він сам поясниться, бо я докладно не памятаю, але йому здається дуже не подобався характер переговорів з Німцями та непомірно велика заінтересованість деяких членів делегації в негайнім мирі, на яких би то не було умовах.

Всі ці „пояснення" є типовими для натури українських „заправил" в часи боротьби 1917 року. Недовіря до праці другого, особливо тоді, коли він не вважає можливим, в рямцях інтересах діла, розказувати всім про свої плани, наміри й заходи. Між тим як кожне слово, навіть найконфіденціяльніше сказане, иноді лише одному-другому, з казковою швидкістю робиться відомим загалови. Виходить: сказеш біда, а не скажеш, друга. Між тим я у військових справах завжди рахував; там де необхідно конфеденціяльність аксіомою й коли, наприклад, я мав лише якесь інтуїтивне недовіря до самого керуючого Військовим Міністерством М. Порша, я ніколи не говорив йому про всі свої розпорядження й заходи на фронтах.

По залишенню посади військового міністра С. Петлюрою обставини склалися так, що мені самому довелося вести всі зносини з українськими військами й організаціями фронту (австро-німецького) та керувати ними. Поки був С. Петлюра, загальний плян праці завжди обговорювався з ним і від нього виходили директиви. Зі вступом на його місце М. Порша я радився иноді щодо своїх заходів з другим товаришем військового міністра О. Жуковським, але ніколи з М. Поршем, бо він не викликав у мене жадного довіря політичного, а тим більше військового. Тому, що О. Жуковський був теж страшенно обтяжений безпосередно своєю роботою, я примушений був більшість рішень приймати на свою власну руку, або иноді радився з начальником Генерального Штабу генералом Бобровським. Звітів своєї праці я М. Поршеви не давав і на кожнім кроці бойкотував його, як військового секретаря, навязаного війську, який зовсім не мав жадної уяви про те, що то є військо, як і хто ним може керувати.

Цікаво, що всі, хто тоді причинявся арештуванню мене „за большевизм", як В. Винниченко, М. Грушевський, М. Порш, М. Ткаченко, П. Плевако, Микита Шаповал, що під крилом Белї Куна в 1919 році в Будапешті видавав большевитвую газету „Червона Україна", або стали самі большевиками, або признали їх владу та стали до праці з ними*). Я-ж, залишаючись на своїх старих позиціях широкого демократизму, тепер вже для них „контр-революціонер".

VI.

Повстання большевиків у Києві. — Призначення М. Ковенка командантом Києва. — Мене арештують. — Серед ковенковських „військ". — Я серед арештованих товаришів. — Ковенковські розстріли провокують українську визвольну боротьбу. — М. Полоза звільняють під „росписку". — Намір нас розстріляти. — Дивна слїдча комісія. — Поліпшення в нашому становищі. — Київські та Катеринославські вільні козацтва. — Нас залишають на ласку большевиків.

*) Через рік по написаний цих стрічок мені попався слїдуючий документ, надрукований в київській газеті „Большевик", а пізніще у львівській „Земля й Воля" від 13/II, 1923 р. за № 2. Подаю його повністю, — може він пролиє трохи світла на поведінку М. Порша в Центр. Раді: „Представник У. С. С. Респ. в Берлїні одержав такому змісту: М. Порша, бувшого члена уряду У. Н. Р. І. (старого спільника Винниченка й Петлюри: „Відповідним декретом Української Радянської влади, як особу, що займала рїжні відповідальні посади обновзи з У. Н. Р., позбавлено прав українського громадянства.

„В виду того, 1) що декрет про амнестію дає мені право просити уряд о повернення горожанських прав; 2) що я не тільки фактично не маю нїякого спільного з урядом У. Н. Р. і його агентами, да й цілу минулу боротьбу проти радянської влади вважаю помилкою; 3) що я почуваю себе горожанином радянської держави, то значить признаю, що одиноким формою влади, яка стоїть на сторожі прав нарід і класових інтересів працюючих мас України, є радянська влада, в проміжку вас ніяк не обмежує, спрямі до належних чинників українського уряду о привернення мені прав громадянства Укр. Соц. Рад. Республ. Михова Порш".

— **Монастирська друкарня. — Хаос в ковенковській оборонї Києва. — Ми „на волї". — Большевики у Київі. — Розстріли Українців. — Треба тікати. — Несподівана зустріч. — Я вибрався з Київа.**

В ночи на 13 січня 1918 р. в самому Київі вибухло повстання большевицьких елементів. Розагітоване робітництво та червона гвардія, складена головно з тих, що пробралися у Київ після обезброєння большевицького війська а разом з ними й український гвардейський полк ім. Т. Шевченка, що був прислиний большевиками разом з другими двома гвардейськими полками, на Україну, захопили в свої руки арсенал на Печерську й звідти почали вести наступ для дальшого захоплення Київа. Все, що ми мали організованого надійного війська раніше, було вже давно кинуто на проти-большевицький фронт, а тому в самому Київі боротьбу з большевиками розпочав невеличкий відділ Січових Стрільців, Київське Вільне Козацтво й нарешті урядовці військового секретарства під керуванням О. Жуковського.

(Дальше буде)

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE YOU IN THE JUVENILE DEPARTMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

ПОШУКУЄМО 86 УКРАЇНЦІВ З $100.

ЧИ МОЖЕ НЕ ЗВОРУШИТИСЯ СЕРЦЕ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В АМЕРИЦІ, КОЛИ ВОНА ЧУЄ, ЩО УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО В АМЕРИЦІ ХОЧЕ ПОБУДУВАТИ ВИКЛЮЧНО СВОЇМ КОШТОМ ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ, ЯК ВІКОВУ ПАМЯТКУ ЖЕРТВЕННОСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ І ІХНЬОЇ УЧАСТИ В БОРОТЬБІ О ДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ.

ЖІНОЧИЙ КОМІТЕТ ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ ХОЧЕ ПРИЧИНИТИСЯ ДО ЦЕГО ВЕЛИКОГО ДІЛА І ПЕРЕСИЛАЄ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ ОБЄДНАННЕ $100 НА ТУ БЛАГОРОДНУ ЦІЛЬ, В ТІЙ НАДІЇ, ЩО ЗНАЙДЕМО ДАЛЬШИХ 86 УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ ЧИ ОСІБ, ЩО ЗЛОЖАТЬ ПО $100 І ДОПОМОЖУТЬ ДОВЕРШИТИ ВЕЛИКОГО ДІЛА.

ЗА ЖІНОЧИЙ КОМІТЕТ ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ В НЮ ЙОРКУ:

МАРІЯ СКУБОВА, голова;
МАРІЯ БЛИЗНАК, секретарка;
АННА СИВЕЦЬ, касієрка.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

К. Б., Ньюарк, Н. Дж. — З Вашим оголошенню, яке Ви хочете мати поміщене як платне, не можемо, бо воно не відповідає загальним заясненням, що є та українська „Свобода", що дає можність виступати всім, хто се має сказано, хто се що мешкає поза місцевої бесїдники", що мають на вічу виступати. Як Ви можете ждати від якоїнебудь редакції поміщення такої „дописи", в котрій закривається головні факти?

П. Гірний, Колорадо Спрингз, Колорадо. — Редакція Вам дуже вдячна, що Ви так цікавитеся вишукуванням цікавих річий для читачів Свободи. При виборі річий для перекладів просимо вважати, щоби не перекласти нічого, що є застереження „копірайтом". Добре буде, колиби перед перекладанем Ви порозумілися з редакцією.

— Народний край в далекому Сибірі, куди ще царське правительство гнало політичних вязнів, а тепер це роблять большевики.

Г. Гірний, Колорадо. — Ваш лист з 21 с. м. одержали. Дякуємо за інформації. Ми вже давно знали, що Ваш гарний склеп Нариму*), де можна лише догнивать. Ганьба, проклон цій владі, крізь землю тричі провались вона!"

А другий зразок:

„А де, скажи мені, свобода? Свобода особи й слів? Режім подібний підходить лише для ослів. Лише сказав ти проти влади, тебе за ковнір та в тюрму. Газети всі — одної масти, ніяк цього я не втну. Моронать голову народови, що ти — хазяїн, все твоє: і фабрики, заводи і безліч сирівців. Виходить, ти багатий надмірно, лише ходиш без штанів. Чи не пояснить ти це мені примірно без зайвих слів?"

На це звичайно „свідомий" віповідає загальними заяложеними фразами зі старого агітаційно-большевицького жаргону:

„Тобі потрібна свобода слова, щоби вільно писать, щоби буржуй робочих знову міг з палаців в лохи загнать?"

Характеристика порядків та становища в Совдепії, яку ці дають сучасні артисти-куплетисти, не розминається з дійсністю. Вона ясно показує, який рай завели большевики в „республіці селян та робітників" і як ті селяне та робітники ставляться до большевицького уряду та до комуністичної партії. Не можуть большевики похвалитися великими успіхами свого будівництва пролетарської держави та любовю до „свого" уряду широких мас.

*) Нариньский край в далекому Сибірі, куди ще царське правительство гнало політичних вязнів, а тепер це роблять большевики.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯКА РІДНА ШКОЛА — ТАКА Й НАША БУДУЧНІСТЬ В АМЕРИЦІ.

На зборах дякочучителів, які відбулися на днях 14, 15 і 16 серпня в Ньюарку, виголошено кілька рефератів, які торкалися справи Рідної Школи в Америці і наших учителів.

Дякочучителі зійшлися на полклик заряду свого станового товариства, щоби спільно нарадитися над піднесенням Рідної Школи. Бо хто бажає добра своєму народови, той мусить подбати в першу чергу про Рідну Школу. Бо яка Рідна Школа, така буде й наша національна будучність в Америці.

Реферати будуть переповідані на зборах і вічах по громадах, а мій реферат про „Навчання дітей", згідно з бажанням присутніх, передаю до часописей.

В тім рефераті підніс я такі думки, які переповідаю в скороченню:

Як для виховання так і навчання дітей конечно потрібно знати дитину, себто її духовий нахил і темперамент. Як той, що управляє машиною, повинен знати кожну частЬ і склад машини, так і учитель як і родичі повинні пізнати дітей, котрих вони виховують. Без такого пізнання дітей наука стається неможливою. Учені доказують, що кожна дитина дуже різниться від дорослої людини і що між дітьми істнують загальні типи, а крім цего є великі різниці між поодинокими дітьми. Тому з цею відмінною діточою індивідуальностю треба як учителям так і родичам дуже числитися.

Щоби зрозуміти дитину, треба уживати різних способів як: спостережень, переведення над дитиною експериментів, ведення записок відносно поведення дитини. Знова „анкети" — є це різні питання ставлені дитині, на які вона відповідає. Треба згадувати дитині про свое молодече життя, а також читати дітям про різні типи дітей, які описано в повістях різних писателів.

Першим зпоміж всіх дослідів над дітьми мають бути „спостереження", які треба систематично записувати. Не є то так легко провадити ті спостереження, як і їх розуміти, а то тому, що психольогія дитини є цілком відмінна від психольогії дорослого чоловіка. Однак коли ми стараємося не одну річ, хотьби і маловажну, пізнати, то чомуж нам не пізнати дитини, без чого навчання є безуспішне.

Другим з ряду дослідом над дитиною є переведений над нею „експеримент". Є то переведена проба, як дитина пам'ятає, як вона приймає науку, як скоро мучиться при науці і т. д.

Такі експерименти виказали, що науку треба вести не при теоретично вироблених методах, але треба її застосовувати до вдачі і здібностей учня чи учениці.

Здобуті наукою вказівки дають нам пізнати, чого нам триматися і як поводитися з кожною дитиною, а головно треба знати, коли дитина потребує в навченню нашої помочі, а коли ні.

Другим експериментом є так званий „психольогічний експеримент", при якого помочі довідуємося про злі навички дітей, як безвстидність, балакучість, підлещування, неправдомовність, скупість і т. п.

За міру, чи дитина поступає в добрих чи злих навичках, служить „щоденник". Є то книжка, в яку списується як добрі так і злі вчинки дитини. Дитина, знаючи про такий спосник, старається, щоб як найменше мати негативних записків.

Інстинкти.

Загально в нас прийнято, що люде, а тим самим і діти, не посідають жадного інстинкту, а приписують їх тільки звіятам. Та наука доказала, що таке твердження є неправдиве, бо й діти вже по народженню мають аж девять інстинктів. А що так є можемо наглядно переконатися.

Погляньмо на малу дитину, якої ще ніхто і нічого не вчив. Воно бореться, як бачить щось небезпечного, рухається, бавиться, воно забавками щось творить, будуе, цікавиться своїм оточенням, любить товариство (діточе). І хтож його того всего навчив? Вродженні інстинкти.

Тому, щоби виховати добре дитину, кожний батько, мати і учитель повинні звернути пильну увагу на виявлення самої природи (інстинкт). Інстинкт є то найменший, чинник, який тісно звязаний з організмом людини, з її фізичною будовою людського тіла.

Один учений, Ляй, каже: „Якби дитина вже з самого раннього віку не мала інстинктової здібности до переймання, то кожна окрема особа мала би вигадувати усі ті культурні відкриття, якими давно користуються культурні народи".

Діти переймають усе, в чім вони бачать для себе якийсь хосен. Переймають вони добре, переймають і зле. Переймають і красне, переймають і бридке. **Тому ми повинні уважати, щоби діти в своїому оточенню бачили як найбільше добра й краси.**

Моральний інстинкт.

Найсильнійший моральний розвиток людини виказується тим, що людина розуміе все і всіх. Бути моральним чоловіком, значить, **я мушу відчувати чуже горе, як і чужу радість. Те все я мушу приймати до серця, я мушу розуміти кожну людину і відповідно до моїх моральних приказів керувати моїми вчинками.** Цю моральну програму ми повинні памятати і при навчанню дітей підтримувати їх інстинктове переймання.

До цего можна послугуватися читанням, чи оповіданнем різних казок, однак підбирати такі, щоби в них було повно шляхетного героізму, а уникати різних неправдивих легенд. Треба уважати, щоби при оповіданнях не ввести дітей в сумнів правди.

Інстинк боротьби.

При вихованню морального інстинкту стає дуже часто на перешкоді другий інстинкт, який найбільше поширений серед хлопців, а це є „інстинкт боротьби". Є він також і у звірів в дітей і в цілих народів. Правда, істнує він головно для охорони життя, однак часами стає він протилежним моральному вихованню. У деяких дітей, переважно у хлопців, цей інстинкт прокидується дуже вчасно і нераз уперто виявляється, помимо всяких заборон. Нераз можна бачити, як маленька дитина кидає ложку чи іншу яку річ на долівку і люто дивиться на матір, як та їй це забороняе. Або таке: хлопець шістьлітний, строго мама не пускає на двір, стоїть при замкнених дверях і стукає безнастанно в них, а на всі умовлення мами кричить: „мозес мене бити, а я буду стукати і крицати сще гірсе, бо я хоцу йти на двір".

Часами така дитина при сильнійшій заборонї прихоДить до такого, що кидається на землю, бється, копає ногами і т. п. З такими дітьми треба поводитися дуже обережно. Не треба давати як найменше заборон і то лише тоді, коли вони справді конечні.

Таких дітей треба тримати все-в спокою й уникати всяких зворушаючих суперечок з ними. При уважливо обміркованім поведенню можна це осягнути, що цей шкідливий негативний інстинкт заспокоїться, а навіть можна його ужитн на щось доброго, бо він сам собою не є злий, але при злих умовах він стається злим, а навіть руйницьким.

Як учитель так і родичі повинні завше памятати, що життя вимагає боротьби. І тій дитині, яку вони учать, може доведеться не легко в життю добувати долю. Тому інстинкт боротьби в своему доброму розвиткови є навіть потрібний. Він є силою до перемоги всяких перешкод життя. Інші інстинкти не вимагають такого уважливого досліду, а тільки правильного урегульованя.

(Конець буде).

Иосиф Буката.

ТИМЧАСОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

просить отсею дорогою всі ситизенські клюби міст у сих стейтах: Ню Йорк, Ню Джерзі, Ню Гемшір, Месечузетс, Ровд Айленд, Конетикат, Огайо, Делавер, Мерілєнд, Пенсилвенія, Вест Верджінія, Оклагома, Кентокі подати на подану тут адресу свого представника до постійного виборчого комітету демократичної партії східної дивізії Злучених Держав.

В котрій місцевости нема ще ситизенського клюбу, проситься прихильників демократичної партії зложити сейчас комітет та подати нам свого представника.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ:
В. Вагнер, предсідатель. **Михайло Радик**, секретар.

Письма просимо слати на адресу:

UKRAINIAN DIVISION OF DEMOCRATIC NATIONAL COMMITTEE
1775 BROADWAY, Room 708 NEW YORK, N. Y.

Др. В. Клодницький.

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВІЙ ДЕРЖАВНОЇ ДУМКИ

(Передрук заборонений).

(4)

(Продовження).

б) Дальше — що торкається мішаної форми держави — себто принципу, що не одна кляса, але **представники всіх кляс кермують державою**, говорить Платон: В устрою держави не сміе бути екстремів. Держава не сміе бути ані монархією ані, говорячи виншими термінами, диктатурою пролетаріяту (демоса). Ніхто з громадян не сміе бути позбавлений активної участи в державному житті — одначе і не кождий горожанин — аритметично беручи, не може користуватися такими, в тій самій мірі правами, бо хто більше заангажований у державі, той повинен мати і більше права. Тут належить повторити: **ніхто з громадян не сміе бути позбавлений активної участи в державному житті.** Це розуміванн — „честь, кому честь", або всякому по заслузі, називае Платон принципом не аритметичної — але геометричної рівности.

Дальше говорить Платон, що держава мусить стояти поміж рівністю я авторітетом. Коли в державі забогато свободи, то тоді приходить до анархії; колиж одначе й авторітету забогато, то тоді приходить до угнітання широких мас. Отже держава мусить триматися золотої середини.

Монархія стремить до закріплення авторітету, тим самим до угнітання широких мас. Демократія в грецькому розумінню — себто безпосередна демократія стремить до свободи, котра, звичайно, переходжується в анархію. Золотою серединою обох протидежних напрямів е аристократія — себто правління, заложене із представників усіх верств народа. В даній формі правління беруть участь також трудові маси населення.

Що торкається приватної власности та родини, то в цьому творі цю справу бере Платон лекше і не домагається цілковитого знесення цих інституцій. Усім станам вільно мати приватну власність; усім горожанам вільно розбудовувати тривку родину, бо що більше: держава, яко така, може мати державні маетки для державних цілей.

Зорганізування цього рода держави рисуе собі Платон в цей спосіб, що закладається кольонію в тій ціли, щоб її — кольонію, з часом виростити в державу. Платон розуміе добре, що вже істнуючу державу переорганізувати наново дуже тяжкою річчю. Натомість в новозаложеній державі проба переведення в життя нових державних форм є можливою і тому то Платон радить Грекам закладати кольонії.

Заложивши — згядно вибравши місце на кольонію, треба землю розділити на стільки учасників, скільки е родин в кольонії. Кожна родина отже одержить один участок землі, скажім, певної величини фарму, котра не сміе бути розділеною прим. між дітей. Таким робом хоче оминути Платон зубожіння в наслідок роздроблення господарств, як рівнож накопичення багаств.

А щож буде з тим населенням, котре приросте — з надвишкою населення?! — Надвишку населення, каже Платон, пішлеться на нові кольонії — на нові землі і в цей спосіб одна родина буде в посіданні одного господарства*).

Аналізуймо дальше Платонове господарство! Його рухоме майно мае право лише в четверо побільшитися, в наслідок чого капіталисти не можуть повстати.

Кождий господар в певній мірі мусить складати заяву, який має маеток, головно рухомий маеток, бо той лише підлягае оподаткованню.

Платон являється аграріем. Він не одушевляється індустрією або мореплавством. Селянство в розумінню Платона е підставою тривкої держави.

Опріч цих повних горожан е ще в державі чужинці та невільники. Чужинці займаються торгівлею і не беруть співучасти в державному житті. Невільники позбавлені всяких прав — головно свободи рухів, роблять тяжку, чорну роботу.

1) На чолі держави, опертої на тривких законах, стоїть правительство, яке має завдання берегти законів. Це правительство має також за задачу найвишу контролю в державі. Членами правительства е старші віком громадяне (найбільше до 70 літ, бо понад 70 літ громадянин не може справувати уряду). Членів найвишого уряду е 37. Їх вибирається посередним правом голосування (через правиборців).

2) Біжучі справи державні веде рада (буле), котра начислює **360 членів.** Не всі вони рівночасно урядують. З них лише одна дванацята часть, себто 30 мужів справуе уряд, і то лише на протязі одного місяця. Рада теж вибрана поміж громадян.

3) Громадяне е поділені на 4 маеткові кляси-кола, відповідно чому нормуються вибори.

(Дальше буде)

ВБИВСТВО ПАСТУХА.

На пасовищі біля Самбора пастухи знайшли тіло свого товариша В. Гудзика, який нічим не пас коні. Невідомий справник пробив його ножем.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ КОЛЮМБІЯ РЕКОРДИ.

Schubert Centennial-Organized by Columbia Phonograph Company

10"75¢ **(Д. МЕДОВИЙ, тенор, з акомп. оркестри.**
27144F (Закучівся чоловік. (І шумить і гуде.
УКРАЇНСЬКА ОРКЕСТРА ПЕТРА РОСАДИ.
27145F Трембулинка, танець. (Чабарашки, танець.

12"1.25 **ХОР ІМ. ЛИСЕНКА, а Джерзи Сити.**
70010F (Заповіт (Ура у бій і хто за нами.

10"75¢ **(ОРКЕСТРА НУЛЛІО РОМАНІ,**
12083F (Рамона, вальс. (Побережжя вальс.
ВОЛОДИМИР ДИЛОВ, бас, з акомп. оркестри.
27141F (Ой, щось дуже загулявся. (Тепер я турок не козак.

ХОР ім. ЛИСЕНКА З ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.
(Дірігент Андрій Гела.)
27137F (Вечірній дзвін. (Чарочко моя.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР "ЛІРА"
з акомпаніментом оркестри.
27138F (Реве та стогне. (Закувала та сива зозуля.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА
з акомпаніментом оркестри.
27146F (Жінка в себі, часть І. (Жінка вибі, часть ІІ.
27139F (Відьма, часть І. (Відьма, часть 2.

УКРАЇНСЬКА ОРКЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
Бариton: Е. Жуковський і наша Роза Красновська.
27140F (Потравини в Америці, часть І. (Потравини в Америці, часть 2.
27143F (Кума з міста Пупа (Танець мого кума.

Buy these records from your local dealer or order by Mail from nearest dealer and ask for Complete Catalogue.
COLUMBIA PHONOGRAPH COMPANY
New York City

Columbia "NEW PROCESS" Records

Vivatonal Recording The Records without Scratch — *Made the New Way Electrically*

REG. U.S. PAT. OFF.

УВАГА! — ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.!

Бр. св. Володимира, від. 65.
У. Н. С., в Елизабет, Н. Дж.

— устроює —

ПІКНИК

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ 1928
В УКРАЇНСЬКІМ ПАРКУ
ПРИ DARK LANE, LINDEN, N. J.
ПОЧАТОК О ГОД. 1. ПО ПОЛ.
ВСТУП 25 ЦЕНТ.

На пікніку братства е всегда великий здвиг народа, бо кождий знае, що гарно забавитися при добрій музиці, свіжих смачних перекусках та здорових напитках. Тому і сим разом просимо всіх чесних громадян місцевих та з околиці на нашу забаву.

203 **Комітет.**

ПОЗИР! ДЖЕРЗИ СИТІ! ПОЗИР!

Заходом укр. гр.-кат. церкви св. Апп. Петра і Павла
при Грін і Сусекс Стрїт в Джерзи Сити, Н. Дж.,
— відбудеться —

В СУБОТУ, 1. ВЕРЕСНЯ 1928 Р.
SATURDAY, SEPTEMBER 1st, 1928.

LABOR DAY

BALL

WHITE EAGLE HALL
335 Newark Avenue, Jersey City, N. J.
Початок о год. 5-ій пополудни
ВСТУП 50 ЦЕНТІВ
Музика тов. „Бандура" під управою Ю. Брежняка
Добірний буфет у власнім заряді.

На сей баль запрошуе щиро всіх Українців і Українок так з Джерзи Сити як і з околиці 203

Комітет.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ. УВАГА!
ЗАХОДОМ ТОВ. ВОЗНЕСЕННЯ В НЮАРКУ
— відбудеться —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ

БАЛЬ

В СУБОТУ, 1. ВЕРЕСНЯ 1928 Р.
В УКРАЇНСЬКІЙ РОБІТНИЧІЙ ГАЛІ
57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.
Початок балю в год. 7.30 вечер
ВСТУП 35 ЦЕНТ.

Тому запрошуемо всіх Українців з Ньюарку прибути на цей баль; на баль буде пригравати першорядна музика. Хто прийде, той не пожалуе, а хто ні, тому не нажаються до нашого товариства, може здогадатися тепер без іступного. Товариство приложить старання, щоб тепер вечер новий. Тепер всіх.

На добру забаву ручить

204-4 **Комітет.**

ВСІ ПОВИСШІ **Columbia** РЕКОРДИ
ПРОДАЮТЬСЯ В НАШИХ ТРЕХ СКЛЕПАХ.
Замовлення почтою полагоджуемо сейчас.
Отворено вечерами.

New York Band Instrument Co.
Two New York Stores *Brooklyn Store*
111 East 14th St. *Near Union Square* | 243 West 34th St. *Between 7th & 8th Ave.* | 1227 Broadway *Near Green Avenue*

ПОЗИР! УКРАЇНЦІ З ВІЛКС БЕРІ, ПА., І ОКОЛИЦІ! ПОЗИР!

ДР. МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

ОТВОРИВ ОФІС ПІД Ч.
134 DANA STREET, WILKES BARRE, PA.
НАПРОТИ НОМЕОРАТНІС HOSPITAL.
ТЕЛЕФОН: W. B. 6465.

Я, як лікар Українець, зобовязуюся обслужити Вас чесно і совісно так, як я обслугував всіх пацієнтів в McADOO, PA., де я передтим мав свій офіс.

ЛІЧУ ВСЯКОГО РОДА МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ НЕДУГИ.

Години урядові від 1—3 пополудни, від 6—8 вечером; в неділі від 1—3 пополудни. 203—

БАНКИТИР УМЕР

Комедія з сільського життя на три дії.
Виступає в сій штуці 14 осіб. — Ціна 35 центів.
Замовлення слати до кнігарні „Свобода".
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна ..... 40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. класи). М. Матвійчука. Ціна ..... 45 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ, о. д-ра Я. Левицького, Часть І старий завіт; часть ІІ новий завіт ..... 85 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича ..... 50 ц.
ТРЕТА КНИЖЕЧКА, М. Матвійчука ..... 60 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК, у двох частях, Др. Ф. Колесси 75 ц.

Повисші книжки будемо висилати тільки за одержанням належитости, а в огляду на їх низьку ціну нїякого опусту давати не можемо. — Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

„Україно мати, кат сконав".

НОВА РЕКОРДА ОКЕЙ КОМПАНІЇ ВІДСПІВАНА КВАРТЕТОМ З ХОРУ КОШИЦЯ, ПРЕДСТАВЛЕНИМ ПОНИЖЧЕ НА ОБРАЗКУ.

Павловський, Давиденко, Ординський, Щит.

Також вже маємо чисто Лемківські рекорди: Весіля, Ой верше, Гора, гора і другі. Всіх Лемків проситься зайти до нас.

НОВІ ЛЕМКІВСЬКІ-УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

15570 ДУМКА ПРО СТАРИЙ КРАЙ. — ЛЮБОВНИЦЯ ЦЕТРА.
15571 БУЧАЦЬКА КОЛОМИЙКА. — АНУСЯ, полька.
15582 ЛЕМКОВСЬКЕ ВЕСІЛЯ Ч. 3—4. — Шкимба.
81003 ОТЧЕНАШ. — БЛАЖЕН МУЖ. Хор.
15581 ГОРА, ГОРА БУКОВИНА. — ЧИЄ ТО ПОЛЕЧКО.
15583 ОЙ ВЕРШЕ МІЙ, ВЕРШЕ... ЗА ГОРАМИ, ЗА ЛІСАМИ.
15584 КАРПАТО-РУСЬКИЙ ВАЛЬС. — ПИВА-ВИНДА, полька.
15585 ВЕСЕЛА, полька. — КУНКОВЯНКА, полька.

ХТО БЕРЕ ВІД НАС ЛЕМКІВСЬКІ РЕКОРДИ, ДАЄМО СЛОВА ДАРОМ.

НОВІ РЕКОРДИ ОКЕЙ КОМПАНІЇ,

ВІДСПІВАНІ І. ДАВИДЕНКОМ І В. БАРЧАНІВНОЮ. Всі рекорди по 75 цнт.

15569 (Сміх, — І. Давиденко, тенор.
(Наша Коломийка, — Музика з Дистра.
15568 (Вкраїно Мати, Кат Сконав, — Національний Квартет.
(Який то Вітер Шумно Грав, — Український Нац. Квартет.
15567 (Український Танець (Шумка), — Музика з Дистра.
(Дідова полька, — Музика з Дистра.
15566 (Не Журись, любко, — Л. Субота, гармонія.
(На Горах Манджурії, вальс, — Л. Субота, гармонія.
15565 (Колись Дівчино Мила, співи, — Степан Боднарчук.
(Ірчик, співи, Степан Боднарчук.
15081 (Пой, Ласточка, Пой.
(Вернись в Соренто, — С. Кротков і Заркевич.
15079 (Казачьи Песни.
(Двенадцать Разбойников. — Стефан Шкимба,
(Лемківська Веселя, Часть 1, і 2. — Музика Петра Дудри.
15564 Чудеся І. Чомяка.
15562 Козак відїджає. — З Америки до краю.
15558 Галичанка. — Ой підУ.

15555 СМІЛО, БРАТИ. ОЙ ЗЗА ГОРИ ЧОРНА ХМАРА.

15556 (Шкільне кохання
(Ой на дуба похилився
15554 (До краю та в Америку. І. Давиденко, тенор.
(Любов. І. Давиденко, тенор.
15552 (Так орав мужик. А. П. Рогальський, баритон.
(Вже зорі дені надав. А. П. Рогальський, баритон.
15546 (Кохання. Дует. Л. Степенко і І. Давиденко.
(Дві жінки. Гумористична пісня. І. Давиденко, тенор.
15542 (Ой, видно село. Михайло Зазуляк, баритон.
(Ой, Україно. Михайло Зазуляк, баритон.
15541 (Колись давні. Господи. Марія Мащир.
(Карі очи. Марія Мащир.
15539 (Дует „Коли розлучаються двоє". Гліб Шандроовський і С. Тушнів.
(Дует: „Де ти бродиш". Гліб Шандроовський і С. Тушнів.
15537 (Ой, не спиться, не дивиться. Михайло Зазуляк.
(Ой, гиля білі гуси. Михайло Зазуляк.
15533 (Тропак (Українська танкова пісня). Михайло Зазуляк.
(Червона Калина. (Мармуза пісня Укр. Січ. Стрільців). М. Зазуляк.
15532 (Зелена рута, новітній дует. Михайло Зазуляк.
(Пропала надія. Михайло Зазуляк.
15535 (Ой я собі козак лелкий, Козак.
(А я тое дівча люблю. Коломийка Гуцулка.
15534 (Ой, чому ж не такий. Козак.
(Як заграю коломийку, Коломийка.
15544 (Українська коломийка. Л. Субота.
(На зелений траві. Полька Л. Субота.

ВИСИЛАЄМО РЕКОРДИ ДО ГАЛИЧИНИ. САМІ ОПЛАЧУЄМО ПЕРЕСИЛКУ, що на подовжу. Хто має багато старих рекордів, а хотівби ВИМІНЯТИ, хай пише до нас до інформації.

Маємо голки до рекордів, що грають два рази голоснійше. Ціна 15 цнт.

Отворено в нас кождого дня і в НЕДІЛІ до 10. вечером. Хто приїдзить до нас Ню Йорку, просимо вступити до нас. В нас все повно людей в сторі, зараз найдеться. 107—

За всіми рекордами, ролками і голками пишіть:

SURMA BOOK & MUSIC STORE

103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

(Між 6-тою і 7-мою вулицею).

Отворено від 9-тої рано до 10-тої вечером.

$10,000.00 ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ $10,000.00

ПОДАРУВАТИ ВАМ НЕ МОЖУ, АЛЕ МОЖУ ВАМ ПОРАДИТИ В ЯКІЙ СПОСІБ ПРИДБАТИ

$10,000.00

Загально говорячись, це свята правда, що ані у фабриці, ані в малій полоВК не може доробитись. ДЕЖ МОЖНА ДОРОБИТИСЯ? Порада Вам ось така: зайтересуйтеся першою Українською Колонією в Мілвіл, Н. Дж. Там куплете землю, бо там еще можете доробитись. Колонія лежить на передмістю дуже знаменитого міста Мілвіл, Н. Дж.

Кождий Українець в Мілвіл, Н. Дж., крім гарного дому і других будинків, яке також кільк акрів плодовитої землі, з котрої, плекаючи ярину або городовину мусить мати гарні доходи.

НА ТИСЯЧУ РОДИН ми маємо місце, що можуть поселитися, одні попри других. Отже купуйте землю в українській колонії у Мілвіл, Н. Дж., за приступну ціну і забезпечіть будучність собі та своїм дітям.

Не один батько мати дбру акрів землі, а не до того там не робить, то і добре поводилбся. А то можна мати, дбе у Мілвіл, бо всі землі, на котрих поселяться Українці, лежать в місті Мілвіл, Н. Дж. Голосіться до:

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,

N. E. COR. 7th & GREEN STREETS. PHILADELPHIA, PA.

„МОЯ СИСТЕМА".

(60-ліття І. П. Мілера)

Данець І. П. Мілер, знаний автор книжки „Моя система" скінчив у жовтні 60-тий рік життя. Заслужився тим, що перший в основній книжці подав найлінші засоби й шляхи для осягнення здоровля, сили, краси й охоти до життя. Його великі заслуги около культури тіла є незаперечні, його „систему" поручають і приміюють спортовці і лікарі в однаковій мірі. Вважають Мілера основником модерної руханки, головно здоровної руханки, а більшість його приписів іще й нині не постарілася і не пережиються ніколи. Його книжки перекладені майже на всі мови світа, а мільони людей вправляють по його системі. Система його вимагає всього 15 хвиль на день. Стільки легко кождий може присвятити. Мілер напевно більшу вартість представляє для людства, як Штайнах і Воронов. Бо він напевно відмолодить кождого своєю системою руханки і не треба боятися за успіх. Мілерові, як сказано, тепер 60 літ, а виглядає він так начеб мав лише 30 літ! Здоровий, мускулярний, внутрішні органи ділають знаменито. Газети помістили недавно ілюстрацію: представляє Мілера, як серед зими пливе по озері св. Маврикія в Швайцарії, лише у пливаньких штанцях!

Наслідник англійського престола написав був Мілерові, що не має навіть цих потрібних вільних 15 хвиль, яких Мілер вимагає. Тому хай йому уложить начерк своїх вправ на 6 минут. Мілер уложив і таку систему і видав книжку „Денно 5 хвиль". Переробив також „Мою систему" для жінок і для дітей окремо. Видав також „Систему віддихання" і „Сексуальну мораль і життєве щастя".

Сам Мілер із уродження був слабовитий. Але він не хотів остатися слабим. І виробився на здорового і сильного. Родився 7. жовтня 1866 року в Данії. В 1884 році здав матуру, насамперед студіював теологію, був офіциром у данській війську, а пізніше директором санаторії. В 1912 отворив у Лондоні славне Мілерівське заведення. Там був учителем і здоровним гімнастиком. Лікарі посилали йому хорих, головно тяжко хорих, а він усе мав успіх. В цьому заведенні Мілер працює і нині.

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА „СОБОРНА УКРАЇНА"

устроюється

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1928 Р.

НА ВІДОМІЙ ФАРМІ ФЕЛІКСА КЛАВСА НА FOX CHASE.

Початок пікніку в годині 1-шій пополудни.

Запрошується всіх Українців прибути на цей великий пікнік і гарно забавитися. Буде пригравати українська оркестра, як також будуть солодкі та здорові напитки і старокраєва перекуска. Половина чистого доходу на Рідну Школу.

202-3 За добру забаву ручить — **Комітет.**

Дороговказ: Брати кару ч. 50, або їхати елевейтром до Margaret St., де треба пересісти і взяти кару ч. 59 і їхати до: Kaup St., а звідти три блоки на місце пікніку.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СІЧИ ЧОРНОМОРСЬКОЇ І СІЧИ ІМ. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

— уряджується —

СІЧОВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1928 Р.

В ЗНАНІМ BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I.

Парк отверається точно в год. 10-тій рано.

Вступ 50 центів. Музика оркіїна.

Ми, Січовики з Ню Йорку, бувші борці за нашу державність, котрих доля сьогодня загнала в Америку, і тут ми взяли собі одну ціль: помагати нашим братам та політичним цілям, і от славні громадяни міста Ню Йорку і околиць, хто з Вас прагне цего діла з нами, повинен себе представити на січовому пікніку, на котрий ми, Січовики, запрошуємо Вас всіх та витаємо щиро: Здорові були! 198,202-4

Січ Чорноморська, Січ ім. Б. Хмельницького.

УВАГА! ГЕМПСТЕД І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Заходом Української Робітничої Діточої Школи в Гемпстед відбудеться школьний концерт

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ І БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-го ВЕРЕСНЯ, 1928 РОКУ

В УКР. ПРОГРЕСИВНІМ ДОМІ, UNIONDALE AVE., HEMPSTEAD, N. Y.

Початок о годині 6-тій вечером. — Вступ 50 цнт.

Для дітей зайві 10 літ вступ 10 центів.

Шановні Громадяне! Приходіть громадно на цей Концерт, на якім Ви полюбуєтесь звуком української пісні, відспіваної малими діточками. Рівнож своєю присутністю Ви спричинитесь до дальшого існування Діточої Школи в Гемпстед. — За Ваше вдоволення ручить

203 **Шкільний Комітет.**

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІОТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА „ДНІСТЕР", ВІДДІЛ 361 УКР. НАРОД. СОЮЗА

відбудеться

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1928 Р.

В CLINTON PARK MASPETH L. I.

Парк отворений від години 10 рано без ріжниці на погоду.

САЛЯ ПОМІЩУЄ 6000 ОСІБ — ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

На сім пікніку буде приграватн знана вам Вам добрна музнка під проводом члена Товариства п. Андрея Яворського.

Також дається до відома, що відбудеться вирнавка співаючого, вартости 35 дол. — Члени, котрі забрали книжочки на розпрнжку, зволять принести зі собою і продавати котрими з управників не пізнійше 4 години по полудни. — Прибувші гості будуть мати змогу побачити новоукраєнський парк тай салю, а в парку до хижтку є ріжнородні розривки так для дорослих як і для дітей.

Хто з Вашнх знайомих Громадян інтересується Тов. Дністер і схоче стати членом, нехай зголоснться до секретаря П. Чемеринського, бо на сім пікніку буде приннматися нових членів так до Товариства Дністер як і до Укр. Народ. Союза без вступного. — За добру забаву ручить

КОМІТЕТ.

Дороговказ: Take Crosstown, B. M. 14th Subway to Grand Street Station Brooklyn. From Grand Street Sta. take Grand Street Car to Maspeth and get off at Rust Strret. — From Brooklyn take Grand St. Car direct to Rust Street. — Back at Left hand.

203-4

П О З І Р! НЕДІЛЯ, ДНЯ 2-ГО ВЕРЕСНЯ С. Р.

WHIPPANY, N. J., І ОКОЛИЦЯ!

ОТВОРЕННЄ ГАЛІ, КОНЦЕРТ І БАЛЬ!

Подаємо до ласкавого відома всім Українцям в цій околиці, що на Whippany ми збудували недалеко укр. гр.-кат. церкви дуже гарну, велику галю, яка є призначена на школу для наших дітей, а також на забави, концерти, бал, весілля і т. п. окази.

ОТВОРЕННЄ СЕЇ ГАЛІ ВІДБУДЕТЬСЯ В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-го ВЕРЕСНЯ, С. Р., О ГОД. 3-тій ПОПОЛ.

Отворенне зачнеться КОНЦЕРТОМ танцюристів дітей шкільних, яких вчучий і приготовив наш славнозвісний артист, професор танців п. Г. А. ЩЕНКО, який провадить свої школи в New York, Newark, Brooklyn і Jersey City. На виклнці на відпочинок заїхав до нас і за короткий час научив і тут наших діточок чудесних танців.

По концерті відбудеться **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ**, до якого приграватн буде наша українська, знаменита музика з Ньюарку під управою п. РОМАНА КУЗЬМИ. Бал до пізної ночи.

Прийдіть, сусіди, з цілої околиці, з близька і здалека, а не пожалуєте! Побачите концерт п. Ащенка, якого ви ще ніколи в житню не бачили. Побачите прегарних артистів. Потім забавитеся при добрій музиці на Балю. Тут дістанете всякі смачні перекуски, солодкі і доладні напитки. Тож ще раз: приходіть самі і кличте других, а забавимося як одна родина.

203-4 Щиро запрашає всіх — **Комітет.**

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ УЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШІЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ПОЗІР! BENTRAL FALLS, R. I.!

Тов. ім. І. Франка, від. 93 УНС.

— устроює —

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ 1928

на старім місци.

Запрашаємо всіх місцевих і околичних Українців до спільної забави.

Дороговказ: Їхати на 1ст. Providence 4 корнер Румфорд і взяти на Nawaa Ave., за водою перша стріта скрутити на ліво і їхати до West Ave., Seekonk, Mass., там будуть прапорці. З місцевости буде возити трок.

203 **Комітет.**

ЖАРТИ.

Свіфт і його слуга.

Славний англійський письменник Джонатан Свіфт (автор „Гулівера") був чималим диваком. Раз підчас подорожі заночував у сільській коршмі. На другий день рано, як хотів уставати, закликав свого слугу Тому та казав йому принести свої чоботи. Слуга приніс невичищені.

— Як то?! приносиш заболочені!?

— А так, прошу пана, на дворі болото, то я думав, що не треба чистити, бож і так завалюються.

Свіфт подумав хвилинку, потім казав Томі приготовити кові, а коршмареві сказав, щоби не дав Томі снідати. Коли Тома небаром сказав, що коні готові, Свіфт сказав:

— Тож ідемо! — і пустився до дверей.

Слуга, як побачив, що його пан уже йде, озвався:

— Пане, але я ще не поснідав!

— То нічого не шкодить — відповів Свіфт, — ти теперголодний, то й потому будеш голодний.

І Свіфт вийшов із хати, сів на коня тай помало поїхав. Слуга переконався, що цим разом розумування його пана було оправдане, вийшов із хати, сів на коня тай поїхав у віддалі від Свіфта. По дорозі Свіфт витягнув книжку з кишені і взявся читати підчас їзди. Коли так їхали, стрінув їх по дорозі якийсь подорожний і спитався слуги, що то значить така кавалькада й де вони їдуть?

— Бачите, пане, — відповів Тома, — мій пан молиться, я пощу, то здогадуюся, що оба ідемо до неба.

Сусідка Коцюба розбила своєму сусідові Канарчукові полумиском голову. Канарчук заскаржив Коцюбу. Суддя хотів погодити обоїх і каже до Коцюби:

— Ну, коли вже так сталося, що ви, пані, розбили полумисок на голові пана Канарчука, то прошу признати, що тепер жалуєте цього,

— О так, пане судія!.. Шкода полумиска, коштував три доляри!

В театрі виступила молода, дуже гарна дебютантка.

— Алеж бо вона співає фальшиво! — сказала з обуреним стара акторка тогож театру, сердита не так за її „фальшивий" спів, як радше подразнена її красою.

— Я не перечу, — відповів директор театру — та гадаю, що публика родить гадати на її спів ніж слухати вашого доброго співу.

Один актор забув кілька слів із своєї ролі і на хвилю затявся. Та зараз пригадав собі і вже далі все пішло добре.

Як скінчилося представлення, нарікає перед товаришами, що таке приключилося йому.

— То ніхто навіть не запримітив цього! — потішувала його.

— Але що мені могло не приключитися! Мій Боже, це доказ, що я також лише звичайна людина!

ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ

Подається до відома Филадельфійцям і околиці, що

БР. СВ. ВОЛОДИМИРА, відділ 105 Укр. Нар. Союза

справляє

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ 1928

НА ФАРМІ ПІД ЛІСОМ

ПРИ EBBETSFORD AVENUE, В НАРІСТАУН

ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА БУДОВУ СИРОТИНЬКИ У Н. СОЮЗА

Отож проситься всіх Українців місцевих і з околиці та відділи У. Н. Союза, щоб взяли участь, чим покажуть що в єдности сила. 197,202-3

УРЯД БР. СВ. ВОЛОДИМИРА

Й. Козмірський, предс.; С. Крайник, кас.; С. Сарбодинь, секр.

МУЗИЧНА СТУДІЯ

ім. ЛЕОНТОВИЧА

136 E. 17 ST., NEW YORK CITY

під проводом

М. ГАЙВОРОНСЬКОГО

приймає зголошення на науку що дня, крім неділі від години 4-тої до 7-мої пополудни.

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ:

Скрипка і другі смичкові інструменти, піано, бенджо, гітара, мандоліна. Теорія і гармонія.

202-8

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

—o—

ШУКАЄМО СПІЛЬНИКА з малим капіталом, найбільше платяний інтерес. Вкладка, доходи гарантовані. Голоситись в неділі по десятій рано, а до-писать до: (Dept. S.) **EDWARD KONIK, 231 EAST 24 STR., APT. 6., NEW YORK CITY.** 198-205

ВІДДІЛ СОЮЗА Українських Робітничих Організацій пошукує чоловіка, котрий мав би учити діточу школу і хорову музику. Коли знає ще англійську мову, буде зайнятися також працею в громадських справах. Коли найскорше на пересуд: 201-6

D. KALYNCHUK,
1051 Auburn Ave., Cleveland, Ohio

ДІМ зі сімох кімнат, гараж і другі забудування, вартости $5,500, продам за $3,800, бо переноїшусь на Новий Український П. Дж. Голоситися до:

ВАСИЛЬ ТРОЦЮНЕВИЧ,
411 So. Broadmountain Avenue, Frackville, Pa.

202-4

ПОШУКУЮ старшої дівчини або вдови, від 30 до 45 літ, вдова може бути з одною дитиною, до домашньої роботи. Платня після умови. Має двоє дітей. Голоситися до: 202-5

JOHN JWASYSZYN,
P. O. Box 193, Van Voorhis, Pa.

ПОШУКУЮ Марії Білої і Марії Пурха, походять з села Радава, пов. Ярослав, Галичина. Хто би про них знав, або може сам, прошу писати до:

ANIELA WIEWIADOMA, Rua Augusto Stelfeld №. 683, Curityba, Parana, Brasil. 204-4

ЦЕРКОВ ВОЗНЕСЕННЯ в Сейр, Па пошукує дяка-учителя. Кандидат мусить знати проводити хор, представлення давати і подружений. Має подати від 1-го вересня, платня після згоди. Голоситися на адрес: **ТЕОДОР СУЧАН, 119 Thomas Ave., Sayre, Pa.** 203

НА ПРОДАЖ

DELICATESSEN & GROCERY БІЗНЕС

в добрій секції, великий сторг з добрим товаром і всіма приладами. При сторі є фамілійне помешкання. Костюмери міщанні. Тиждневий торг $650.00 до $700.00. Купуючий може взяти на спробу (властитель научить бізнесу). Ціна приступна.

Голоситься до: 198-03

БЮРО КОВБАСНЮКА

277 E. 10th STREET, (near 1st Ave.), NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАЙМАЮСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

M-r. I. Knowitt — Knowit had a fat chance to argue with that!

Int. NATIONAL CARTOON CO., N. Y.